

Koordineringsenhed for forskning i klimatilpasning

KFT

1 Baggrund

Danskerne er som andre folkeslag nødt til at tilpasse sig virkningerne af klimaændringerne i tide. Mere og kraftigere nedbør, stærkere storme, længere hedebølger og højere vandstand venter os.

Vi undersøger allerede inden for lang række sektorer af samfundet, hvordan vi bedst tilpasser os. Til gavn for mennesker og deres sundhed, for naturen, for erhverv og industri og for vores huse og infrastruktur. Vi skal bedst muligt udnytte både den store pulje af viden, vi allerede har, og den viden om klimatilpasning, vi skaffer os fremover. Dette gælder også viden fra forskningen og undersøgelser i andre lande.

Af regeringens "Strategi for tilpasning til klimaændringer i Danmark" fremgår behovet for en styrket koordinering af den danske klimatilpasningsforskning, og den forskningsfaglige strategi omfatter bl.a. etablering af en koordineringsenhed for forskning i klimatilpasning.

Der er behov for, at den danske klimaforskning i større omfang fokuserer på tilpasningsspørgsmålet og for forskningskoordinering i forhold til klimatilpasning inden for områder med identificerede vidensbehov til støtte for beslutningsprocesserne i de berørte sektorer.

Den koordinerede indsats på klimatilpasningsområdet skal styrke grundlaget for udviklingen af forvaltningsværktøjer og metoder, der forventes at indgå som en del af det nødvendige beslutningsgrundlag for prioriterede tiltag på klimatilpasningsområdet.

2 Koordineringsenhed for forskning i klimatilpasning (KFT)

Koordineringsenhed for forskning i klimatilpasning (KFT) er etableret ved Aarhus Universitet, Danmarks Miljøundersøgelser (DMU). I koordineringsenheden indgår desuden Danmarks Meteorologiske Institut (DMI), De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS), Københavns Universitet (KU) samt Danmarks Tekniske Universitet (DTU).

KFT skal fremme og medvirke til tværgående vidensopbygning gennem koordineret forskning i nationale og europæiske forskningsprogrammer. KFT skal i denne sammenhæng bistå forskermiljøerne med data, scenarier, vejledninger og workshops.

KFT skal bidrage med viden og overblik over den eksisterende forskning og hvilke forskningsbehov, der er særligt vigtige på klimatilpasningsområdet. Koordineringsenheden skal sikre, at foreliggende forskningsresultater er til rådighed for forskningsmiljøerne, samfundet og de sektorer, som skal udmønte konkrete tilpasningsinitiativer.

Forskningen inden for klimatilpasning skal foregå koordineret på tværs af forskningsmiljøerne, så bl.a. synergien mellem igangværende og nye projekter udnyttes. Målet er at fremme det tværgående samarbejde og vidensdeling mellem de enkelte miljøer og få klimatilpasning på dagsordenen i den danske forskningsverden. Klimatilpasning skal integreres i en række af de øvrige forskningsdiscipliner og indgå som en naturlig del af den øvrige klimaforskning.

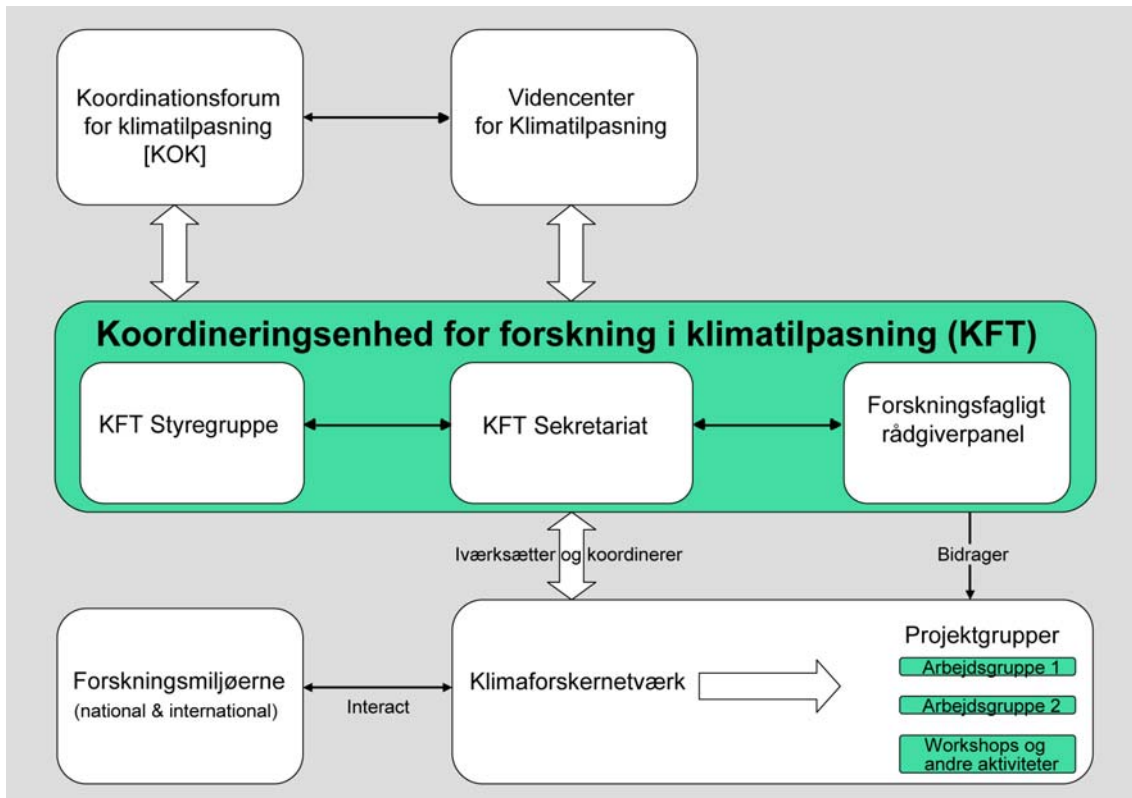
KFTs hovedopgaver er:

- Leverance af autoritative klimadata og klimaeffektdata samt specifikke klimaforskningsresultater af betydning for klimatilpasning til Klima- og Energiministeriets klimatilpasningsportal (www.klimatilpasning.dk).
- Koordinering af klimatilpasningsforskning i Danmark
- Identifikation af forskningstemaer af betydning af klimatilpasning på tværs af samfundets sektorer
- Deling af såvel eksisterende som ny viden mellem de forskningsmiljøer, der arbejder med klimatilpasning
- Deltagelse i nationale og internationale møder vedrørende klimaændringer og tilpasning.

Koordineringsenheden vil udnytte den viden og de muligheder som findes i de betydende internationale netværk og derigennem bl.a. fremme dansk deltagelse i internationale forskningsprogrammer.

3 Organisering af KFT

KFTs organisation har en treleddet struktur og består af en styregruppe, et sekretariat samt et forskningsfagligt rådgiverpanel, hvor hvert led har en klar og velbeskrevet rolle (Figur 1). KFT refererer til det tværministerielle Koordinationsforum for Klimatilpasning (KoK) og indgår i en tæt dialog med Videncenter for Klimatilpasning i Klima- og Energiministeriet, som varetager koordineringen i forhold til sektorerne, interessenter og myndigheder.

Figur 1. Organisering af KFT – rapporteringsveje og arbejdsgange.

Styregruppen arbejder for kvalitet, kontinuitet og transparens i enhedens arbejde samt for at sikre dens nødvendige administrative og økonomiske grundlag. Styregruppen arbejder for at enheden har det nødvendige mandat og styrke til at udføre sin opgave i henhold til aftalegrundlaget. I styregruppens indgår medlemmer fra KFTs institutioner, Klima- og Energiministeriet, Miljøministeriet samt Videnskabsministeriet. Formanden udpeges af KoK.

KFT-sekretariatet er etableret på Aarhus Universitet, Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) og sikrer implementeringen af KFTs arbejdsprogram. Ud over den faste stab tilknyttes eksperter ad hoc til særlige opgaver. Sekretariatet betjener og refererer til styregruppen og understøtter KFTs aktiviteter.

Det forskningsfaglige rådgiverpanel sikrer enhedens videnskabelige forankring. Panelet bistår med forslag til prioritering og tilrettelæggelse af de tværgående forskningsfaglige indsatser som iværksættes af KFT og initiativer, der kan understøtte KFT's arbejde. I panelet indgår førende forskere fra en bred vifte af forskningsdiscipliner relateret til klimatilpasning. Således indgår forskningskompetencer relateret såvel til sektorerne som til økonomiske og humanistiske discipliner. KFT-sekretariatet bistår formanden og understøtter panelet og dets nedsatte projektgrupper. Formanden udpeges af styregruppen.

4 Implementeringsstrategi og opgaver

KFTs arbejdsprogram besluttet i styregruppen. Sekretariatet gennemfører arbejdsprogrammet bl.a. med inddragelse af ad hoc projektgrupper.

Projektgrupper vedrørende specifikke temaer nedsættes med henblik på at fokusere på tilpasningsrelaterede spørgsmål på tværs af sektorerne. Projektlederne kan være medlem af eller udpeges af Forskningsfagligt Rådgiverpanel. Projektgrupperne bør repræsentere yderligere 2-4 medlemmer fra eller udpeget af Forskningsfagligt Rådgiverpanel og skal repræsentere forskellige sektorer eller kompetencer med henblik på at sikre den tværgående tilgang til temaerne. Projektgruppernes arbejdsform er fleksibel og afhænger bl.a. af opgavens art og behovet for koordinering.

KFT vil med udgangspunkt i sit kendskab til forskningslandskabet, dets faglige kompetencer og deltagelse i forskningsprogrammer og projekter inden for klimaforskning etablere et bredere Klimaforskernetværk. Forskernetværket vil omfatte 50-100 forskere, hvorfra der kan rekrutteres medlemmer og bidragsydere til projektgrupperne. KFT-sekretariatet forestår kontakten til forskernetværket, bl.a. ved udsendelse af nyhedsbreve.

Sekretariatets opgaver vedrører den daglige koordinering og bidrager til arbejdsprogrammets gennemførelse. Sekretariatets hovedopgaver er at:

- Understøtte styregruppe og det forskningsfaglige rådgiverpanel som sekretariat
- Iværksætte og understøtte arbejdet i projekt- og arbejdsgrupper
- Samarbejde med kontaktforum
- Udarbejde database vedrørende aktuelle forskningsaktiviteter
- Deltage i ministerielle samarbejdsfora
- Indgå i nationale og internationale netværker
- Levere bidrag til Klima- og Energiministeriets Klimatilpasningsportal
- Udgive nyhedsbreve
- Udarbejde fagnotater.

Det forskningsfaglige rådgiverpanel bistår sekretariatet og KFT i øvrigt:

- Med at etablere projektgrupper vedrørende tværsektorielle forskningstemaer og udarbejde synteser
- Med at formulere de faglige rammer for projektgruppernes forskningsfaglige aktivitet med hensyn til indhold, produkttyper, milepæle og andre elementer, som findes relevant at beskrive i kommissoriet for en projektgruppe
- Ved at stille forslag til rekruttering af forskere til projektgrupperne og at medlemmerne eventuelt selv indtræder som formand for/medlem af en projektgruppe
- Med at kommentere den faglige kvalitet og fremdrift i projektgrupperne og den faglige evaluering af projektgruppernes leverancer og koordineringsenhedens øvrige faglige produkter og har på den baggrund sammen med KFT-sekretariatet et ansvar for kvaliteten af produkterne
- Med faglig rådgivning til relevante forskningspolitiske fora og bevilligende instanser.

En projektgruppes arbejdsperiode begrænses typisk til få måneder. Resultatet vil være en faglig sammenstilling af eksisterende viden inden for temaerne. Derudover kan KFT-sekretariatet bl.a. på baggrund af forslag fra Forskningsfagligt Rådgiverpanel igangsætte eller understøtte andre aktiviteter, som håndteres i projektgrupper. Opgaverne kan omfatte tilrettelæggelse af workshop eller andre arrangementer, der vedrører temaer på tværs af sektorerne, og som samler forskere fra forskellige forskningsinstitutioner. Resultaterne kan være workshop-rapporter, ansøgninger om forskningsmidler, baggrundsnotater mv. Projektgrupper kan desuden bidrage med data til KFT-sekretariatet eller Klimatilpasningsportalen. Projektgruppers resultater omtales typisk i nyhedsbreve.

5 Produkter og resultater

KFTs forventede produkter og resultater i de kommende år omfatter:

Faglige sammenstillinger. Her beskrives i et 10-20 sideres notat den eksisterende viden (state-of-the-art) inden for et udvalgt tema af relevans for klimatilpasningen. De faglige sammenstillinger udarbejdes af projektgrupper på bestilling fra KFT-styregruppen på anbefaling fra sekretariatet eller Forskningsfagligt Rådgiverpanel. De faglige sammenstillinger kvalitetssikres i Forskningsfagligt Rådgiverpanel.

KFT-notater. Disse udgør et 2-10 sideres fagligt notat med politisk-administrativt relevante temaer på baggrund af den aktuelle forskning vedrørende klimatilpasning. Notaterne udarbejdes på foranledning af KFT-styregruppen, sekretariatet eller på baggrund af forespørgsler for Koordinationsforum for Klimatilpasning (KoK). KFT-notaterne godkendes af KFT-styregruppen.

Forskningslandskabet. KFT vil skabe et overblik over forskningskompetencer og faglige kompetencer og deltagelse i forskningsprogrammer og projekter inden for klimaforskning i Danmark. Undersøgelsen gennemføres således, at det er muligt at se dækning og mangler i forskerverdenen i forhold til sektorernes vidensbehov og skal bidrage med viden til definition og prioritering af forskningsindsatsen på klimatilpasningsområdet og dermed på længere sigt grundlaget for sektorernes, myndigheders og privatpersoners løbende og rettidige tilpasning til de kommende klimaændringer.

Bidrag til Klimatilpasningsportalen. KFT skal bidrage med data og anden viden til Klima- og Energiministeriets Klimatilpasningsportal, der drives af ministeriets Videncenter.

Nyhedsbreve. Sekretariatet udgiver jævnligt nyhedsbreve, hvor bl.a. aktiviteter og resultater fra KFTs og projektgruppernes arbejde og fra forskningsmiljøet formidles.

Andre produkter. KFTs aktiviteter kan afstedkomme øvrige produkter så som bidrag til tværgående rapporter eller internationale assessments (f.eks. IPCC, EEA, OECD rapporter), deltagelse i konferencer og site events, herunder ved at inddrage KFTs forskningsnetværk eller udarbejde baggrundsmateriale vedrørende forskningen på klimatilpasningsområdet.

[Opdateret december 2008.]

KFT Styregruppe

Dorthe Nøhr Pedersen, Formand, *Adm. direktør*, Trafikselskabet Movia
Lars Moseholm, *Sekretariatsleder*, Danmarks Miljøundersøgelser ved Aarhus Universitet (DMU)
Ole Olsen, *Vicedirektør*, Aarhus Universitet (AU)
Anne Mette Jørgensen, *Divisionschef*, Danmarks Meteorologiske Institut (DMI)
Bjørn K. Jensen, *Vicedirektør*, De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS)
Svend Christensen, *Instituttleder*, Københavns Universitet (KU)
Niels Axel Nielsen, *Direktør*, Danmarks Teknologiske Universitet (DTU)
Ditte Hølse, *Specialkonsulent*, Klima- og Energiministeriet
Helge Andreasen, *Kontorchef*, Miljøministeriet
Hanne Haarup Thomsen, *Kontorchef*, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

KFT Sekretariat

Lars Moseholm, Sekretariatsleder, Danmarks Miljøundersøgelser ved Aarhus Universitet (DMU)
Svend Binnerup, Danmarks Miljøundersøgelser ved Aarhus Universitet (DMU)
Bent Andersen, Danmarks Miljøundersøgelser ved Aarhus Universitet (DMU)
Lisbeth Flindt Jørgensen, De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS)
Martin Drews, Danmarks Meteorologiske Institut (DMI)
Niels Larsen, Danmarks Meteorologiske Institut (DMI)
Liva Vejlgård, Danmarks Tekniske Universitet (DTU)
Vibeke Nellemann, Københavns Universitet (KU)
Berit Charlotte Kaae, Københavns Universitet (KU)
Karin Balle Madsen, Danmarks Miljøundersøgelser ved Aarhus Universitet (DMU)

Forskningsfagligt Rådgiverpanel

Jens Hesselbjerg Christensen, *Forskningschef*, Danmarks Meteorologiske Institut (DMI)
Erik Buch, *Centerchef*, Danmarks Meteorologiske Institut (DMI)
Karen Edelvang, *Afdelingsleder*, De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS)
Ole Hededal, *Lektor*, Danmarks Tekniske Universitet (DTU)
Niels-Jørgen Aagaard, *Forskningschef*, Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet
Ellen Kathrine Hansen, *Lektor*, Arkitektskolen Århus
Mogens Henze, *Instituttidirektør, professor*, Danmarks Tekniske Universitet (DTU)
Jens Christian Refsgaard, *Forskningsprofessor*, De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS)
Marina Bergen Jensen, *Seniorforsker*, Københavns Universitet (LIFE)
Frits Møller Andersen, *Programleder*, Danmarks Tekniske Universitet (DTU)
Jørgen E. Olesen, *Forskningsprofessor*, Aarhus Universitet (AU)
John R. Porter, *Professor*, Københavns Universitet (LIFE)
Jørgen Bo Larsen, *Professor*, Københavns Universitet (LIFE)
Brian MacKenzie, *Professor*, Danmarks Tekniske Universitet (AQUA)
Jens-Christian Svenning, *Lektor*, Aarhus Universitet (AU)
Anette Reenberg, *Professor*, Københavns Universitet (KU)
Kåre Mølbak, *Afdelingschef*, Statens Serum Institut (SSI)
Anders Dalsgaard, *Professor*, Københavns Universitet (LIFE)
Mikael Skou Andersen, *Forskningsprofessor*, Danmarks Miljøundersøgelser ved Aarhus Universitet (DMU)
Peder Andersen, *Instituttleder*, Københavns Universitet (KU)
Kirsten Halsnæs, *Seniorforsker*, Danmarks Tekniske Universitet (DTU)
Brigitte Egelund Olsen, *Professor*, Aarhus Universitet (AU)
Peter Kjærgaard, *Lektor*, Aarhus Universitet (AU)